

Информация за изпълнение на ОБЩИНСКА ПРОГРАМА за закрила и развитие на децата за Община Стара Загора за 2013 г.

През 2013г. със свое Решение № 829 от 25.07.2013г. Общински съвет Стара Загора прие „Общинска програма за закрила и развитие на децата за Община Стара Загора за 2013г.“, в която бяха определени шест приоритета за работа на институциите и организациите, имащи отношение към проблемите на децата. За реализирането на поставените към всяка от тези области цели бяха посочени конкретни дейности, реализирани в рамките на едногодишния период. Финансовите средства за изпълнение на дейностите бяха осигурени от различни източници - бюджета на Община Стара Загора, бюджета на Д ”СП” и О „ЗД” и проекти, разработени и реализирани от общинска администрация и различни неправителствени организации.

Приоритет I – Политики за детето. Създаване на условия за социално включване на децата.

Като специализиран орган за провеждане на политиката за закрила на детето в община Стара Загора Дирекция „Социално подпомагане” осъществява текущата практическа дейност по закрила на детето, определя и провежда конкретни мерки по закрила на децата и контролира тяхното изпълнение, както и извършва проверки по жалби и сигнали за нарушаване правата на децата и дава задължителни предписания за отстраняването им.

Отделът осъществява своята дейност на територията на общините Стара Загора и Опан.

През 2013 г. основният източник на информация за случаи на нарушаване на права на деца продължиха да бъдат постъпващите в дирекция „Социално подпомагане” сигнали, подадени от държавни органи или други юридически лица, родители, физически лица, деца, както и чрез самосезиране въз основа на работата на социалните работници от отдел „Закрила на детето” по конкретни случаи.

Броят на новопостъпилите в ДСП – Стара Загора молби, жалби, сигнали, касаещи спазване на правата на деца в община Стара Загора през 2013 г. е 936. Следва да се подчертае, че 2013 г. бе най-натоварената по отношение на приетите сигнали за деца в риск - с 256 повече в сравнение с 2012 г. От общия брой 137 са сигнали за упражнено насилие над дете.

Източниците на сигналите са най-разнообразни – институции и органи за закрила на детето, доставчици на социални услуги, неправителствени организации, физически лица – родители, роднини, близки, самите деца, както и чрез самосезиране на отдел „Закрила на детето”. Преобладаващата част от сигналите са подадени:

- от родител – 132 сигнала, от които 102 са подадени от майката на дете/деца , 26 – от бащата, а 4 сигнала – от двамата родители;
- от роднини или близки - 65 сигнала;
- от самото дете - 20 сигнала;
- от специализираните институции и услуги-резидентен тип за деца на територията на община Стара Загора – 117 сигнала като 55 са подадени от ДДЛРГ „Българка“ и 40 – от ДДЛРГ „Мария Терезия“;
- от Националната телефонна линия за деца 116 111 – 20 сигнала;
- от РДСП – Стара Загора или друга дирекция „Социално подпомагане“ - 114 сигнала като прави впечатление големият брой сигнали от ДСП Чирпан – 21 и ДСП - Раднево - 10;
- от органите на МВР - 64 сигнала, от които 23 са подадени от 01 РУ „Полиция“, 37 от 02 РУ „Полиция“, 4 - от други полицейски управления в страната;
- рязко се увеличи броят на сигналите от училищата – от 55 сигнала през 2012 г. през 2013 г. са постъпили 146. Най-висок е броят на сигналите, подадени от XII-то ОУ – 53 и СОУ „Хр. Смирненски” - 36;
- от болници, лечебни заведения, общопрактикуващи лекари - общо 68 сигнала, от които 55 са подадени от МБАЛ „Проф. Д-р Ст. Киркович“ АД – Стара Загора и др.

Общият брой случаи, по които ОЗД е работил през годината е 1115 или средната

натовареност на социалните работници е по 70 случая, но предвид текучеството в отдела през годината броят на случаите, по които работи един социален работник, достига и надхвърля 100.

Броят на случаите на насилие над дете е 137 като в 67 случая е упражнено физическо насилие, при 13 случая – сексуално насилие, 49 са случаите на упражнено психическо насилие и при 8 от случаите е налице negliжиране на потребностите на детето. В преобладаващата част от случаите – 82, насилието е извършено в семейството, а при 23 случая – в специализирана институция. Предприети са мерки по реда на Закона за закрила на детето като в 55 от случаите е извършена проверка и консултиране на родителите/лицата, полагащи грижи за детето, при 51 от случаите са насочени за ползване на социални услуги в общността, 14 деца са настанени извън семейството, а други 12 деца са насочени за ползване на услугите в кризисен център.

През годината на 30 деца е предоставена полицейска закрила във връзка с риск за живота и здравето им, като в рамките на нормативно-регламентирания срок от 48 часа отделът е предприел последваща мярка за закрила.

Анализът на постъпилите през годината сигнали показва, че се запазват основните причини, водещи до риск за децата, както и на проявите на нарушаване на техните права и интереси, а именно:

- отказ на родителите без основателна причина да полагат грижи за децата си;
- икономическата емиграция, вследствие на която немало деца остават без родителска грижа или се отглеждат от единия родител;
- отглеждането на децата в непълни семейства или в семейства с тежки социални, здравословни и др. проблеми;
- конфликти и кризи в отношенията между родителите особено при развод, при което децата биват въвличани и подлагани на психическо насилие и стрес, водещо до „синдрома на родителско отчуждение“;
- липса на трудова ангажираност на родителите;
- неграмотност и незаинтересованост на родителите децата им да посещават училище;
- използването на сводничеството, проституцията или просията като източник на доходи.
- традицията в ромската общност за т. нар. „ранни бракове“, при която родителите допускат малолетните им или непълнолетни деца да съжителстват на семейни начала с лица от противоположния пол.
- наличието на райони в областния град и в големите населени места на община Стара Загора, в които живее компактно ромско население при крайно лоши социално-битови условия и др.

През годината продължи работата по Координационния механизъм за взаимодействие при работа по случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция. Ежемесечно ДСП – Стара Загора представя в ОД на МВР и двете РУ „Полиция“ график за дежурството на служители от ОЗД на разположение за работа по „горещи случаи“ извън определеното работно време, в почивни и празнични дни. Особено полезно е взаимодействието между ОЗД/ДСП – Стара Загора и други органи и институции в работата по сложни случаи на деца в риск. Утвърди се практиката на провеждане на мултиинституционални срещи с участието на представители на ОЗД, община Стара Загора, МВР, Районна прокуратура, Дирекция „Бюро по труда“, специализираните институции и услуги-резидентен тип, КСУДС, лични лекари, учители и др.

През годината служители на отдела участваха в специализирани полицейски операции на територията на 01 и 02 РУ „Полиция“ за наличие на новосформирани се палаткови лагер, както и за спазване на разпоредбата на чл. 8, ал. 3 от ЗЗДетето, регламентираща задължението на родителите/настойниците/попечителите или лицата, полагащи грижа за дете, да го придружават на обществени места вечер.

През 2013 г. в рамките на проект „Укрепване на капацитета на Агенция за социално подпомагане за повишаване на качеството и ефективността на социалната работа“ всички социални работници от отдела преминаха надграждащо обучение с цел адекватно прилагане на международното и вътрешното законодателство в областта на закрилата на децата.

Като орган за закрила на детето усилията на служителите от ОЗД през 2013г. бяха насочени към подобряване на взаимодействието със специализираните институции и услуги-резидентен

тип, упражняване на контрол за спазване на правата децата, настанени в тях и недопускане на форми на насилие и нарушаване на правата им. Периодично се извършва преглед на случая и на плана за действие на всяко дете, социалните работници участват в прегледите на плановете за грижа, които се провеждат по график, предоставен от съответната услуга, посещават ежеседмично институцията или услугата. Всяко тримесечие специализираните институции и услуги-резидентен тип предоставят в ДСП – Стара Загора доклад за работата с настанените деца. През 2013 г. комисии с участието на представители на ОЗД/ДСП – Стара Загора и община Стара Загора извършиха проверки по сигнали за нарушаване на права на деца в ДДЛРГ „Българка“, ДДЛРГ „Мария Терезия“ и ДДЛРГ „Геофано Попова“.

През 2013 г. за 228 деца, настанени в институции и услуги-резидентен тип, отговарящи на условията в Семейния кодекс, бяха подготвени съответните документи и подадени уведомления за вписването им в регистъра на децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване, воден в РДСП – Стара Загора.

Като много сериозен проблем през годината се очерта работата с деца в тийнейджърска възраст, настанени в ДДЛРГ „Българка“, при които зачестиха противообществените прояви, в т. ч. кражби, просия, бягства от институцията, скитничество, непосещаване на учебните занятия и др. Оформи се ядро от няколко деца, които ежедневно просят в централната градска част и увеличат след себе си и други деца. По този повод в община Стара Загора беше проведена работа среща с участието на представители на ДСП – Стара Загора, МВР, Районна прокуратура, специализираните институции, МКБППМН, на която отново беше подчертана необходимостта от незабавна реакция на институциите при просия от дете или при използване на дете за просия, както и необходимостта гражданите и собствениците на заведения да не толерират подобни прояви.

В рамките на един месец, по случай международния ден за информираност по проблемите на аутизма - **2 април**, с цел повишаване информираността на обществото относно състоянието „аутизъм“ и подобряване качеството на живот на аутистичните личности и техните семейства, екипът на ЦСРИ организира и проведе **информационна кампания** „Заедно можем повече“.

Кампанията включваше следните инициативи:

- Провеждане на Конкурс за детска рисунка/апликация в детски заведения от Стара Загора .
- Благотворителна акция за набиране на играчки за децата от ЦСРИ.
- Тържествено откриване на Монтесори кабинет в ЦСРИ и споделяне на опит за използване на метода Монтесори в работата с аутистични деца пред колектива на ОДЗ № 34 „Райна Княгиня“.
- Провеждане на семинар със студенти медици /АСМБ/ за ранната диагностика при аутизъм.
- Провеждане на семинар с над 30 библиотечни работници от Регионална библиотека „Захари Княжевски“
- Провеждане на среща на родители с представители на Омбудсман за обсъждане проблеми при реализиране на социалните права на децата .
- Подреждане на заключителна изложба на 02.04.13 във фойето на РБ ”З.Княжевски” , концерт от деца от ОДЗ № 34 „Райна Княгиня“, тържествено награждаване на участниците и обявяване на резултатите от кампанията.

Кампанията бе проведена в партньорство с Община Стара Загора, РБ “З.Княжевски, ОДЗ „Р.Княгиня“, Асоциация на студентите медици в България, Младежки общински съвет, ОУ „Г.Райчев“.

С цел промяна на обществените нагласи и осигуряване на условия за толерантност и недискриминация по отношение на всички деца от общината беше проведена медийна кампания, насочена към повишаване на обществената информираност и чувствителност към правата на децата. За целите на информационната кампания бе разработен и популяризиран комплект информационни материали за проблема и ранните признаци на аутизма, възможностите за ранна диагностика, предоставяните услуги то ЦСРИ. Материали бяха публикувани в местната преса, телевизии, ел.сайтове, както и на електронната страница на сдружението. В проведената

информационна кампания участваха над 200 души – деца, родители, специалисти, студенти., които не само са информирани, но и допринесоха за изграждане на подкрепяща среда към децата с аутистичен синдром и техните родители. В резултат на тези дейности на ЦСРИ за деца с аутизъм бяха дарени голям брой играчки и книжки и дарение за сензорната зала - проектор и медицинска топка – дарени от името на Българската общност в Лексингтън, Кентъки, САЩ от Ивелина Найденова.

През 2013 г. от различни източници са постъпили 26 сигнала за малолетни и непълнолетни бременни момичета (3 – малолетни), както и за 21 малолетни и непълнолетни, родили деца (1 – малолетна). В 21 от случаите е сезирана Районна прокуратура. Отворени са 41 случая на малолетни и непълнолетни бременни или родили деца, както и 30 случая на родените от тези момичета деца. Само в 3 от случаите биологичните бащи са припознали децата. За 3 от новородените деца е предприета мярка за закрила – извеждане извън семейството.

Проблемът с т. нар. „ранни бракове” остава актуален и сериозен. Усилията да се преустанови практиката на ранното съжителство не водят до съществени промени, независимо от работата на неправителствените организации сред ромската общност, сезирането на прокуратурата, информирането на родителите и на самите деца, за рисковете от ранното водене на полов живот и бременност, както и предприеманите мерки по реда на ЗЗДетето.

През 2013 г. постъпиха 21 нови заявления на кандидати (семейства или отделни граждани) за проучване като кандидат-осиноводители. Броят на проучените, утвърдени и вписани в регистъра в РДСП е 16. Спазено беше изискването в хода на социалното проучване кандидат-осиноводителите да преминат обучение, като всички бяха насочени към КСУДС, а няколко преминаха обучението в ДСП – Стара Загора, поради това, че доставчикът на услугата не реализира индивидуално обучение, както и за да се спази нормативно регламентирания 3-месечен срок на проучване на кандидатите.

С родителите на децата, посещаващи ЦСРИ за деца с аутизъм системно бяха провеждани срещи за консултиране от специалисти за предоставяните услуги; текущо консултиране за напредъка и проблемите в работата с детето; консултиране по заявен проблем; преглед и актуализиране на плана за работа с детето на всеки 6 месеца; информационни срещи, най-често с представители на различни институции по важен проблем, касаещ необходимост от усъвършенстване на системата за ТЕЛК; групи за самопомощ, обучения; съвместни инициативи по социализация на децата: изработка на мартеници и участие в изложба на мартеници в къща-музей „Градски бит“, изнесени ателиета по художествено творчество на децата; участие в лятна програма за посещение на културни институти и др.; съвместни благотворителни инициативи като коледен концерт с изложба базар и коледно тържество за децата на ЦСРИ.

Добра практика във взаимодействието на МКБППМН е разпознаването на родителите като партньори. Изключително важно е активното им участие в превантивните програми и кампании, с което при родителите се провокира отговорност и диалог с децата.

Във връзка с насърчаване на отговорното родителство, както и с цел откриване на пространство за разговори в посока позитивни модели на общуване между дете-дете, дете-родител и родител-родител, МКБППМН организира двудневен поход до хижа „Бачо Киро” в Стара планина. Деца и родители се радваха на природните и национални забележителности, получиха базови знания за безопасно пребиваване в планината. Игри и забавления на децата, споделяне на родителски опит и дискутиране на казуси - това бяха част от акцентите, които предложиха опитните педагози от екипа на организаторите. В инициативата се включиха общо 25 участника. С много усмивки, приятелства и доверие се наградаха родители, деца и ръководители. За споделеното време и приятни емоции, 13 родители получиха от своите деца приз „Родител 2013”.

По отношение на развиването на мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск за детето от изоставяне и развиването на социални услуги в общността за подкрепа на децата и семействата през годината усилията на ОЗД бяха насочени към провеждане на ефективна социална работа в две направления:

- **ранно идентифициране и подкрепа на деца и семейства в риск с цел превенция на изоставянето на деца и настаняването им в институции.**

Отделът работи по общо 167 случая по превенция на изоставянето, от които 13 случая касаят предотвратяване на изоставянето на новородено дете. Продължи доброто взаимодействие и

прилагането на модела на информиране и съвместна работа между ОЗД/ДСП – Стара Загора и Родилно отделение към МБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович“ (Университетска) АД – Стара Загора, насочен към превенция на изоставянето на новородени деца. В ОЗД работи служител, който пряко отговаря за родилното отделение и ежедневно посещава родилното отделение, получава информация за постъпилите бременни и родилки, както и информация за майки, заявили желание да изоставят детето си или при които има такъв риск. Социалният работник осъществява срещи с майката, оказва ѝ подкрепа, информира я и я консултира относно социалните услуги в общността, издирва и осъществява срещи с близките на майката, извършва проучване, взаимодейства с други отдели „Закрила на детето“, за да се предотврати изоставянето на детето.

Работата по превенция на изоставянето не може да бъде успешна без наличието на социални услуги в общността, които да подкрепят семейството в труден за него момент. Такава услуга се явява Звено „Майка и бебе“, към което през периода бяха насочени бременни или непълнолетни момичета или майки, родили деца, които не разполагат с условия и подкрепа в грижите за детето за дългосрочно ползване на социалните услуги. За целта бяха издадени 4 направления и 8 заповед. През 2013 г. в Звеното „Майка и бебе“ услуги са ползвали 20 клиента – 10 деца (5 момичета и 5 момчета) и 10 жени.

Центърът за обществена подкрепа е структура, интегрирана в рамките на Комплекса за социални услуги за деца и семейства, чиято дейност е насочена към подкрепа на семействата на територията на община Стара Загора в грижите за техните деца, като се повиши капацитета и развият уменията за родителстване и по този начин се предотврати изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции. През 2013 г. в Центъра е работено общо с 236 случая. По тях са издадени от Д“СП“ общо 162 направления, от които 125 – за дългосрочни услуги, а 37 – за краткосрочни услуги. По 22 случая на деца е работено без направление, с директно договаряне. По 1 случай е издадена заповед за ползване на социални услуги.

- **провеждане на системна социална работа и подкрепа на семействата на деца, настанени в институции или услуги-резидентен тип с цел реинтеграция на детето.**

Общият брой на случаите по реинтеграция за периода е 63, от които успешно приключилите са 4. Провежда се двегодишно следосиновително наблюдение на 40 деца.

Ежедневно служителите от отдела консултират родителите или полагащите грижи за деца по въпроси, касаещи спазването на правата и зачитането на интересите на децата. В работата по случаите активно се прилагат мерките, разписани в чл. 23 от ЗЗДетето – мерки за закрила в семейна среда, в т. ч. осигуряване на педагогическа, психологическа и правна помощ на родителите или на лицата, на които са възложени родителски функции, по проблеми, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на децата; консултиране и информиране на детето в съответствие с неговата възраст и степен на развитие; консултиране и съдействие по въпроси на социалното подпомагане и социалните услуги и др.

Активно се използват функциониращите на територията на общината социални услуги в общността. През годината са издадени 197 направления и 15 заповеди, от които:

- 127 направления и 1 заповед, с които деца и/или техните родители, или полагащи грижи за тях са насочени към КСУДС за ползване на подходящи социални услуги;
- Към ДЦДУ – 15 направления и 5 заповеди;
- Към Центъра за ранна медико-социална интервенция – 20 направления и др.

С цел подкрепа на деца и семейства в работата по превенция на изоставянето или в процеса на реинтеграция, както и за деца, настанени в приемни семейства или при близки/роднини, през 2013 г. са отпуснати 67 еднократни помощи по реда на ЗЗДетето. Други 85 деца, настанени в семейства на близки/роднини, през годината са подпомагани с месечни помощи по реда на ЗЗДетето, 26 деца, настанени в приемно семейство, са подпомагани ежемесечно със средства, а за 9 деца с увреждания, настанени в семейства на роднини/близки или в приемни семейства, са отпуснати добавки по реда на чл. 51 от ППЗЗДетето.

Предприетите през 2013 г. по реда на ЗЗДетето мерки за закрила са, както следва:

- настанени в семейство на роднини или близки – 36 деца;
- настанени в приемно семейство – 2 деца;
- прекратено настаняването на деца в специализирана институция или услуга-резидентен тип и настанени в приемни семейства – 17 деца;

- настанени в социална услуга-резидентен тип ЦНСТ (МГД) – 4 деца;
- настанени в специализирани институции – 60 деца;
- пренастанени в същата специализирана институция или преместени в друга институция или услуга-резидентен тип поради невъзможност за реинтеграция или отглеждане на детето в семейна среда – 56 деца;
- реинтегрирани в биологичното семейства – 30 деца;
- прекратено настаняването в институция на навършили пълнолетие – 21;
- прекратено настаняването поради осиновяване – 22 и др.

Към 31.12.2013 г. децата, настанени извън биологичното семейство, с които ОЗД е работил, са общо 674, от които:

- отглеждани от роднини или близки – 197;
- отглеждани в доброволни и професионални приемни семейства – 31, от които 5 деца са настанени в доброволни приемни семейства, а 26 – в професионални приемни семейства;
- настанени в ЦНСТ – 38 деца;
- отглеждани в специализирани институции – 408 деца, от които в ДМСГД – 112, в ДДЛРГ („Незабравка”, „Българка”, „Мария Терезия” и „Геофано Попова”) – 213 и в ДДУИ (с. Петрово и с. Сладък кладенец) – 83.

През 2013 г. участията в съдебни и административни производства, засягащи права на детето са 615, от които:

- бракоразводни дела - 79
- дела за родителски права – 45
- дела за издръжка – 86
- дела за лишаване от родителски права – 6
- дела за установяване на произход и дела за установяване на бащинство - 37
- възпитателни дела по ЗБППМН – 3
- становища по влогове и имущество на дете - 113
- дела за настаняване на деца извън семейството – 174
- дела за прекратяване на настаняването – 21 и др.

Център „Алтернатива” продължи предоставянето на услуги като делегирана държавна дейност. При капацитет 20, общият брой деца ползвали услугите на ЦСРИ „Алтернатива“ за 2013 г. е **68**, като от тях 31 са с направление от ДСП-ОЗД като дългосрочна услуга и 37- като еднократна или краткосрочна услуга.

През 2013 г. са утвърдени 6 професионални приемни семейства. В приемни семейства, живеещи на територията на община Стара Загора, бяха настанени 6 деца.

Към 31.12.2013 г. броят на действащите приемни семейства в общината е 35, от които в 9 доброволни с настанени 5 деца и в 26 професионални семейства са настанени 26 деца.

Центърът по приемна грижа – обособен като отделно направление в рамките на ЦОП, предлага дългосрочни социални услуги, предоставяни в общността на деца и семейства, в семейна и близка до нея среда. Услугите са насочени към подпомагане отглеждането и възпитанието в семейна среда на деца, които са настанени по реда на Закона за закрила на детето в семейство на съпрузи или при отделно лице въз основа на договор.

За 2013 г. ЦПГ, на основание Направление от Д“СП“ – Стара Загора е предоставил подкрепа и консултиране на 26 приемни семейства. От тях 14 на територията на Стара Загора – град, 11 от селата в община Стара Загора, 1 от община Опан. В тези семейства има настанени 28 деца, на възраст от 3 до 17 години. През 2013 г. са предприети 2 нови настанявания на деца в свободни утвърдени приемни семейства от община Стара Загора. Децата от са от женски пол, ромски етнос, на 5 и 7 години при настаняването. Изведени са от ДДЛРГ „Незабравка“ и ЦНСТ „Малък групов дом“. След стартирането на проект „И аз имам семейство“ към община Стара Загора 2 семейства (извън бройката 26), които са преминали обучение, проучване и оценка от ЦПГ са променили Доставчика на социалната услуга и преминали към Община Стара Загора.

През 2013г. към ЦПГ са издадени 3 направления от Д“СП“ – Стара Загора за обучение, проучване и становище за промяна на статута от доброволно в професионално приемно семейство, както и 1 Направление за оценка и становище за настаняване на второ дете в утвърдено приемно семейство. На основание сключено партньорско споразумение между Община Стара Загора и

Сдружение „Самаряни“, екипът на ЦПГ подпомага екипа по приемна грижа по проект „И аз имам семейство“.

До края на м. февруари 2013 г. служители от ОЗД участваха в изготвянето на детайлна оценка и актуализиране на потребностите на 140 деца с увреждания над 3 години, настанени в ДМСГД – Стара Загора и ДДУИ – с. Петрово и ДДУИ – с. Сладък кладенец в рамките на проект „Детство за всички“. Осъществена беше важна част от подготвителната работа по извеждане на децата с увреждания от специализираните институции и предстоящото им настаняване в услуги-резидентен тип.

В изпълнение на мерките и дейностите, заложи в Националната програма за гарантиране на правата на децата с увреждания (2010-2013 г.), след извършване на съответното проучване, деца с увреждания и техните родители бяха насочени към различни доставчици на социални услуги за специализирана работа с детето и обучение, подкрепа и консултиране на родителите на детето в грижите за него.

Издадени бяха направления и заповеди, както следва:

- към ДЦДУ - 15 направления и 5 заповеди;
- към ГС „Алтернатива 55” – 5 направления;
- към ДЦ/ДМСГД – 2 направления;
- към Центъра за ранна медико-социална интервенция към ДМСГД - 20 направления;
- към Сектор „Майчино и детско здраве” към ДМСГД – 6 направления.

Изготвени са 341 оценки на деца с увреждания по ЗИХУ. Представители на отдела участваха в заседанията на Екипа за комплексно педагогическо оценяване към РИО – Стара Загора, като бе извършено обследване и оценяване на образователните потребности на 81 деца с увреждания, 33 от които се отглеждат в специализираните институции или услуги-резидентен тип в общината, а останалите - в семейна среда, Отпуснати са 212 помощни средства, приспособления, съоръжения за 148 деца с увреждания. Услугата „личен асистент“ ползват 31 деца.

Приоритет II - Здравеопазване. Подобряване здравето на децата.

Провеждането на информационни кампании за ограничаване на социално-значимите заболявания сред децата и учениците е основна дейност в тази приоритетна област. С цел намаляване на **социално-значимите заболявания сред децата от детски и учебни заведения от община Стара Загора**, през 2013 г. РЗИ – Стара Загора инициира и участва в провеждането на различни здравнообразователни дейности и кампании с цел профилактика на основните рискови фактори за здравето – нездравословно хранене, тютюнопушене, физическа активност, злоупотреба с психоактивни вещества и др.

В тази връзка по изпълнение на дейности по Национален план „Храни и хранене” :

- ❖ В периода май – юни е проведено Второто национално проучване на затлъстяването сред деца от първи клас. От община Стара Загора са обхванати с анкетно проучване и антропометрични измервания деца от 4 училища – СОУ «Железник», ОУ «Г. Райчев», V ОУ «М. Станев» и XIII ОУ «Св. П. Хилендарски». Попълнените анкетни карти са изпратени на координатора на проучването - НЦОЗА - София.
- ❖ В библиотека „Родина” – Стара Загора като част от здравно-образователната програма на лятната занималня към детски отдел са проведени две обучения за ролята на здравословните храни и физическата активност за детското здраве.
- ❖ През лятната ваканция са посетени ДДЛРГ „Геофано Попова” и ДДЛРГ „Българка” – Стара Загора и са проведени дискусии с децата за техния здравословен избор на храни.
- ❖ През месец август е отбелязана традиционна Световната седмица на кърменето - 1 - 7 август. В залата на Здравно-информационния център на РЗИ – Стара Загора с подкрепата на Ла Лече Лига е проведена дискусия с майки кърмачки, на която те получиха информация за предимствата от кърменето и за вредните ефекти, които оказва тютюнопушенето по време на бременност. Осъществена е и видеопрожекция на филма „Гърдата е най-доброто”, издаден с подкрепата на Кралство Норвегия в България и UNICEF – България.

- ❖ В МОЛ „Галерия” РЗИ - Стара Загора подкрепи инициативата на регионалната структура на Националната асоциация „Подкрепа за кърмене”. На срещата отново се прожектира филма „Гърдата е най-доброто”. Разпространени са брошурите „Препоръки за хранене по време на бременност и кърмене” и „Препоръки за хранене на деца в кърмаческа възраст”, издадени от НЦОЗА.
- ❖ В ГПЧЕ „Ромен Ролан” гр. Стара Загора са осигурени информационни материали – брошури, дипляни и е оказана методична помощ при провеждането на „Панаир на здравословното хранене” с цел промоциране на здравословното хранене сред подрастващите.
- ❖ В Здравно-информационния център на РЗИ – Стара Загора е проведен обучителен курс на доброволците към Клуб „Млад здравен експерт” във връзка с отбелязването на „Европейски ден за здравословно хранене и готвене”.
- ❖ Обучение за препоръките за здравословно хранене е организирано и за всички педагогически съветници от гр. Стара Загора.
- ❖ Осъществяване на контролна дейност върху храненето в детските заведения и училищата – проследи се спазването на изискванията за здравословно хранене в детски кухни, ясли, ЦДГ, ОДЗ, ДДЛРГ, ДМСГД, ДЦДУ, училища, съгласно Наредба №2, Наредба №6 и Наредба №37 на МЗ за здравословно хранене.

По изпълнение на дейностите по Национална програма за ограничаване на тютюнопушенето в РБългария 2012-2015 г. съвместно със СНЦ „Различният поглед” са проведени кинолектории с ученици и дискусии по отношение вредата от употребата на тютюневи изделия. Целогодишно се популяризира сред младите хора и учениците Консултативния кабинет за профилактика на зависимости и борба със стреса – ККОТ.

С различни мероприятия бяха отбелязани тематични дни на здравето:

- ❖ Проведена е кампания за **Световния ден без тютюн (31 май 2013 г.)**, при която са реализирани в област Стара Загора 4 масови прояви с 350 участници, 2 курса с 15 участници, 23 лекции и дискусии с 547 участници, 53 видеопокази /с 1432 участници и 108 индивидуални обучения.
- ❖ По повод 26 септември 2013г. – **Ден на експушача** е проведена кампания под мотото „Екс пушачите са неудържими”.
- ❖ В град Стара Загора са проведени тематични срещи на експерти от РЗИ и измерване на въглероден монооксид в издишан въздух с апарат piCO+ Smokerlyzer в Първо основно училище „Г. Бакалов” гр. Стара Загора и организиране на конкурс и изложба от рисунки на учениците под надслов „Предай нататък”.
- ❖ Кампания в СОУ «Христо Смирненски» - във фойетата на училището са представени филмите «Дим», «Денят на Яна» и «Невидимият». На педагозите в училището, както и на по-големите ученици е измерен въглероден монооксид в издишан въздух с апарат piCO+ Smokerlyzer и предоставени съвети за отказ. За учениците е проведена дискусия за вредите от употреба на тютюневи изделия.
- ❖ През целия месец ноември са проведени поредица обучения с деца от ДДЛРГ. Основната тема, свързана с вредата от употреба на тютюневи изделия, е разгледана в различни възрастови групи (7 – 11 г. и 12 – 14 г.) и с препоръки за отказване на цигара, предлагана от по-големи деца. Проведено е и измерване на въглероден монооксид в издишан въздух с апарат piCO+ Smokerlyzer.
- ❖ Проведени са обучения с членовете на Клуб „Млад здравен експерт” секция „Тютюнопушене” от различни училища.
- ❖ Инициатива «Бонбон срещу цигара» проведе Спортно училище «Г. Каблешков» - Стара Загора.
- ❖ Експерти от РЗИ проведоха беседи и видеопрожекции с учениците от IV ОУ „К. Христов”.
- ❖ Уредена бе изложба на постери на учениците от II ОУ „П. Рачов Славейков”, участници в „Проектът на нашия клас – за живот без тютюн” 5. Предостави се и информационна и образователна подкрепа на класовете и паралелките, участващи в **Националния ученически конкурс „Проектът на нашия клас – за живот без тютюн 5”**.

- ❖ Информирани и оказване на съдействие за участие на повече деца в традиционния **Международен конкурс за детска рисунка „Не на цигарите!“**, инициран от Италианската национална асоциация за борба с раковите заболявания и организиран, съвместно с Министерството на здравеопазването и Националния център по опазване на общественото здраве и анализи (НЦОЗА). Получени са награди от конкурса от деца от гр. Стара Загора.
- ❖ По време на лятна работа с деца от ДДЛРГ „Българка“ – гр. Стара Загора темата за вредата от тютюнопушенето е активно засегната. На проведеното обучение взеха участие деца от две възрастови групи: 7 – 11 г. и 12 – 14 години. Предложен е филма „Невидимият“. В дискуссионна форма са обсъдени въпроси по темата.

За четвърта поредна година Български Червен кръст е партньор в лятната превантивна програма на МКБППМН. Изключително полезни и интересни бяха съвместно проведените обучения „Живей здравословно“ като част от проекта „Здраве в училище“, обучение по превенция на водния травматизъм и обучение-демонстрация по първа помощ за деца „Аз искам да знам“. Експерти и доброволци от БЧК и БМЧК дадоха знания и нова визия за здравословен и безопасен живот на 108 деца. С любезното домакинство на БЧК бяха проведени още 3 инициативи по лятната превантивна програма в тяхната учебна зала. С това се затвърди успешното взаимодействие в социално-превантивната работа и БЧК като потенциално ангажиран партньор в лятната превенция. През месец юли съвместно с Регионалната здравна инспекция се организира лятно училище за здраве, където 11 деца заявиха интерес към темите „Слънцето – приятел или враг“ и „Превенция на туберкулозата“. Чрез интерактивни обучения експертите дадоха отговор и модел за ново отговорно здравословно поведение.

С цел разширяване на здравното образование в училище и подготовка за отговорно сексуално поведение, предпазване от ХИВ/СПИН и употреба на наркотици продължиха дейностите по Компонент 5 на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН и ППИ“ сред ромската общност, Компонент 6 сред проституиращи и Компонент 7 сред младите хора.

Вече е утвърдено дългогодишно партньорство на БМЧК, С-ие „Свят без граници“, С-е „Самаряни“ и други НПО, КАБКИС, Местен координационен офис по ХИВ/СПИН и МКБППМН за организиране и провеждане на съвместни инициативи по повод 14.02. – Ден на влюбените, Ден в памет на жертвите на СПИН и 01.12 – международен ден, посветен на борбата срещу ХИВ/СПИН.

Отбелязването на **14-ти февруари** беше съвместна инициатива на РЗИ Стара Загора и училища от града – кампания „Подай ръка“ на ПГВМ „Ив. П. Павлов“, училищна работилница „Любовта през очите ни“ в СОУ „Железник“, проведе се базар с валентинки „Любовта през вековете“ и дарителска кампания за ученичка със здравословни проблеми - „Купи с любов, дари с любов!“ в СОУ „М. Горки“ и благотворителен мини базар на валентинки в ПГОХ „Р. Княгиня“. В ПГМТТ „Н. Й. Вапцаров“ са изготвени табла и къртове, представяне на филма „Ти гониш“. На 14 и 15 февруари по случай деня на влюбените – „Свети Валентин“ в партньорство между МКБППМН и Първо РУП се проведе АНТИСПИН кампания под мотото „Обичай страстно, люби безопасно!!!“ Инициативите, свързани с кампанията се проведоха за десети пореден път. В първия ден на кампанията в училищата в с. Хан Аспарухово, с. Братя Кунчеви и с. Дълбоки се проведе здравно-образователна викторина с награди. За учениците от 6, 7 и 8 клас интереса беше голям. Всички участници бяха активни в мултимедийната викторина за ХИВ/СПИН, а любознателните и отговорили вярно на въпросите получиха награди. Раздадени бяха брошури и здравно-образователни материали. Млади лидери от общността на ромския кв. „Лозенец“ се включиха в кампанията с цел посланията да достигнат до възможно по-голям кръг от хора.

През седмицата 14-17.05.2013 г., училищата в Стара Загора отбелязаха със собствени мероприятия **Деня за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН**. РЗИ – Стара Загора се включи в по-голямата част от тях чрез предоставяне на здравно – образователни материали, картички, плакати, филми, презервативи, участие и провеждане на обучения съвместно с Асоциация на студентите медици в България – клон Стара Загора с акцент рисков сексуално поведение. В гр. Стара Загора, парк «Зелен клин», денят бе отбелязан с музикални и сценични прояви, раздаване на тематични информационни материали, запалване на свещи и летящи фенери.

На 19 май по повод международния ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН беше отбелязан Третия етап на Национална АНТИСПИН кампания „Животът е безценен!“ чрез провеждане на съвместно мероприятие от Местния обществен комитет по въпросите на ХИВ/СПИН, отдел ОМДС, Регионална здравна инспекция, СНЦ „Свят без граници“, СНЦ „Самаряни“, Клуб „Зараза“ към СНЦ „Самаряни“, БМЧК, МОС, МКБППМН. Почитането на жертвите от коварната болест беше отбелязано чрез засаждане на символична червена панделка пред Община Казанлък и запалване на свещи за починалите от СПИН. През седмицата 14-17 май УКПППУ в града отбелязаха със собствени мероприятия Деня за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН.

На 30 ноември МКБППМН участва в Националната АНТИСПИН кампания с мото „Животът е безценен! Не го проигравай!“ като партньор на сдружение „Свят без граници“ в анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН, Хепатит Б, Хепатит С и сифилис. Изследванията се проведоха в сградата на Здравно-социалния център в квартал „Лозенец“.

По повод **1-ви декември 2013 г.** от РЗИ са проведени следните мероприятия:

- Провеждане на обучения в училищата от община Стара Загора с акцент рисково сексуално поведение, предоставяне на здравно-образователни материали, картички, плакати, филми, презервативи. Оформиха се изложби, проведени са викторини, видеопокази в часовете на класния ръководител, обучения от медицински специалисти в училищата, анкети, оформяне на кътове, изнасяне на беседи, дискусии, радиопредавания на територията на учебни заведения, изготвяне на презентации от ученици, изготвяне и разпространение на символичния знак на кампанията – червена панделка.
- През м. ноември РЗИ – Стара Загора стартира провеждането на анкетно проучване „Какъв е рискът за мен“ в училища на град Стара Загора и ДДЛРГ, като обхвана 750 ученици.
- Изнесен КАБКИС 10 консултира и изследва за ХИВ с бързи тестове пред Младежкия дом гр.Ст.Загора преди театрална Анти - СПИН постановка на МОС, раздаване на ЗОМ и презервативи.
- 1 декември 2013г. на територията на стадион «Берое» гр. Ст.Загора бе проведена масова кампания, включително и по време на важен футболен мач. Раздавани бяха ЗОМ и презервативи и изнесен КАБКИС 10.

По време на лятна работа с ДДЛРГ от експерти от РЗИ Ст. Загора са проведени две обучения на тема: „Рисково сексуално поведение“. В ДДЛРГ „Геофано Попова“ взеха участие деца във възрастта 15–18 години. Обсъдени са в детайли възможни рискове на сексуалното поведение. В края е проведена демонстрация на ефектите от употреба на алкохол чрез алкоочила. В ДДЛРГ „Българка“ преди обучението е представен филма „Ти гониш“. В дискусийна форма след него са обсъдени възможни рискове на сексуалното поведение.

Продължиха дейностите по Компонент 5 на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН и ППИ“ сред ромската общност, предоставяни от С-ие „Свят без граници“. За отчетния период са обучени 9 доброволци, проведени са 600 изследвания на ХИВ статус и 228 прегледа при дермато-венеролог, раздадени са 35 000 презерватива и 3 700 лубриканти. Компонента се изпълнява на областно ниво.

През годината продължиха и дейностите по Компонент 5 на „Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2007-2011 г.“ сред ромската общност. За отчетния период екипът на Компонент 5 реализира дейности по Програмата на областно ниво. С превантивно-информационна работа на терен са обхванати 1 996 клиента. На 560 човека, от които 151 рискови е проведен скрининг за туберкулоза. Издирени са 34 контактни та туберкулоза лица, раздадени са 1 872 здравно-образователни материали.

Продължиха дейностите по Компонент 4 „Подобряване на достъпа до превенция и лечение на туберкулозата за групите във висок риск – бежанци и лица, търсещи убежище, имигранти, младежи в риск, инжекционно употребяващи наркотици, лица с алкохолна зависимост“ на Програма “Укрепване на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в България” на Министерство на здравеопазването. За отчетния период екипът на Компонент 4 акцентира на теренната работа в двата големи ромски квартали „Лозенец“ и „Чумлека. На терен са достигнати общо 739 индивидуални клиента, от които 373 момичета и 365 момчета. На 201 души е

проведен скрининг за туберкулоза, от които рискови са 93. Медицински преглед е извършен на 76 човека.

Овластяването на проблема със зависимостите изисква обединените усилия на отговорно ангажираните институции, неправителствените организации и гражданското общество.

МКБППМН чрез програми и конкретни дейности предоставя на подрастващите знания за същността на проблема, за опасностите от употреба на наркотици, формиране на антидрога ценности и нагласи, умения за устояване на натиск за употреба на дрога, ограничаване въвличането на нови малолетни и непълнолетни. Успешно се прилагат иновативни превантивни програми сред учениците, програми за свободното време на децата, като алтернативен подход по отношение на поведението, свързано с употребата и злоупотребата с наркотични вещества. Във връзка с въвеждане на програма за интензивна и специализирана ранна превенция по заявки на училищни комисии за борба с противообществените прояви са проведени 29 дискусии и презентации и са обхванати 725 деца. Продължават ежемесечните лектории на теми: „Дрога!? Дали да не опитам?“, „Наркотиците – мит и факт“, „Наркотици, информираност, самосъзнание и самоконтрол“, „Наркотиците – изграждане на модели за алтернативно поведение при групов натиск и рискова среда“ и мултимедийни презентации „Наркотични и упойващи вещества“, „Не на drogата“ и „Превенция и противодействие на наркоразпространението в районите на училищата“. За достигане до съзнанието на рисковата група 12-18 години пред 78 ученика се приложиха алтернативни и по-гъвкави механизми на общуване. Учениците бяха провокирани чрез учебния филм „Пропуснат живот“ в три училища. Като мярка за осъществяване на контрол на МКБППМН бяха проверките в питейни и заведения за хазарт на мобилни групи. Раздадени са информационни материали в кампании и в часовете на класа.

МКБППМН съвместно с УКПППУ на II ОУ „П.Р. Славейков“ си партнира при разработване и реализиране на проекти за участие в Национален ученически конкурс „Проектът на нашия клас за живот без тютюн“. В конкурса участваха 4 паралелки с около 100 деца, които на принципа „връстници обучават връстници“ споделяха своите знания с останалите ученици в училище. Проектите бяха: „И без цигарен дим можем да се веселим“, „Светът ще е по-шарен без дима цигарен“, „С приятелството си ще победим отровния цигарен дим“ и „Цигарите спрете и здрави бъдете“. Участието на децата в проектите повлия и известна част от родителите да преустановят тютюнопушенето си.

Ограничаване разпространението и употребата на психо-активни вещества, чрез осигуряване на ефективна превенция и достъп до здравни и социални услуги беше в основата на дейностите на Общинския съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационния център (ПИЦ).

През годината от ПИЦ по зависимости бяха проведени:

- Индивидуално консултиране на деца и други лица със зависимо поведение и техните родители (при необходимост и по предварителна заявка или препоръка от МКБППМН и сектор „Пробация“).

- Обучения, тренинги на ученици от училища и ДДЛРГ, родители, педагогически съветници и други потребители, включващи: Интерактивно обучение на ученици от училищата в област Стара Загора в часа на класния ръководител, с цел превенция на употребата и злоупотребата с ПАВ и повишаване на тяхната информираност за вредата на ПАВ (по предварителен график); Интерактивно обучение „Училище за родители“ в 3 модула, предназначено да родители и други потребители, с цел превенция на децата чрез работа с родителите им (по предварителен график); Обучение на студенти от Педагогическия факултет на Тракийския университет.

- Информационни кампании за повишаване на информираността на подрастващите за вредата и рисковете от употреба и злоупотреба с ПАВ и предлагане на алтернативна ангажираност за свободното време на младите хора, както следва: Кампания «Свободата да избираш», по програма «Интерактивни обучения, базирани на метода на преживяното», проведена в два етапа (м. май – м. декември 2013 г.): 1 етап: изработка на информационни табла за вредата от употребата на психоактивни вещества и предоставянето им на 12 училища в гр. Стара Загора (с периодична подмяна); 2 етап: обучение по метода «Връстници обучават връстници», провеждано в часа на класа, за развиване на социални умения и умения за здравословен живот, с използване на

принципи и подходи за превантивна работа сред младежи; Кампания „Усмивкова терапия – 3” по повод Международния ден за борба със злоупотребата на наркотици и наркотрафика (26 юни) в рамките, на която на 26.06.2013 год, в парк „Пети октомври”, беше организирана кръгла маса и дискусия по проблема с употребата и злоупотребата с ПАВ с участието на специалисти от различни институции и граждани, както и безплатни прегледи и консултации на хора със зависимо поведение, техните семейства, хепънинг с музика, танци, постери, рисунки, стихове, спортни демонстрации, като алтернативи на зависимите поведения и начина за осмисляне на свободното време; Кампания „В приказния свят” със слоган „Семейството – мостчето, между вчера и утре, което ни спасява!”, „Време за децата ни!” – за деца от детски и учебни заведения (4-6-годишни, ученици 1-3 клас) и техните родители, по програма „Семейно образование и консултиране”, включваща предложение към родителите за интересен начин за прекарване на повече време с децата чрез четене на любимите приказки; Ден на отворените врати и Кампания „ЗАЕДНО да боядисаме яйцата за Великден!” на 29 април 2013 год. – среща на деца и ученици от различни етноси и приобщаването им за честване на Великден, независимо от етнос и вярвания и уъркшоп за изработка на оригинални великденски яйца, като алтернатива на рисковото зависимо поведение; Кампания – спортен маратон „Със здраве и усмивки за живот с много настроение”; слоган: „Спорт срещу дрога – по-добрият избор за здраве и дълголетие”, проведен на 15.07.2013 год. – спортно ходене по централните улици и паркове с участието на деца и ученици от училищата в Стара Загора и ДДЛРГ, като алтернатива на зависимите поведения; безплатна информация за опасността от инфекциозни болести, свързани с употребата на ПАВ, за възможностите за помощ, предлагани от ПИЦ по зависимости; Информационна кампания „Ние сме тук” за Деня на психолога в България (4 април) – проведена е Шатра на психолога, съвместно със Сдружението на психолозите на Стара Загора с цел подобряване на информираността на гражданите за важността на психологията, психолога и психологическото консултиране във всекидневието на всички, за разликите между консултация с психолог и психиатрично лечение.

- Кампании – конкурси, провеждани по програма „Алтернативи на зависими поведения от ПАВ”, за превенция на употребата и злоупотребата с тях, както следва: Кампания – конкурс „Ромската красота – спасение от зависимости”, проведен на 10.06.2013 год. - обхватна превенция след младежи от ромски произход, включваща тяхното запознаване с проблемите и вредата от употребата на наркотици; безплатна информация и консултации за опасността от инфекциозни болести, свързани с употребата на ПАВ; избор на красиво ромско лице сред младежи и девойки от ромски произход и връчване на титлата „Ромска красота”; провежда се по програма „Алтернативи на зависими поведения от ПАВ”; Есенен поетичен конкурс „Властта на писаното слово срещу зависимостите” на тема: „Животът е безценен дар – не го заменяй с дрога!”, проведен на 30.10.2013 год. под формата на рицарски поетични двубои за вечната дама ПОЕЗИЯ с конкретна насоченост към проблема, свързан с употребата и злоупотребата на ПАВ, като нова алтернатива за превенция; насърчаване на поетичните опити и творческото писане на младите хора; популяризиране на дейността на ПИЦ по зависимости.

- Участие в традиционните будителски „Пирьови дни”, по покана на Фондация „Генчо Пирьов, за честване на Световния ден на детето – 20 ноември с презентация на работата на ПИЦ по зависимости чрез проведено интерактивно обучение по метода „Връстници обучават връстници” в ХГ „Св. св. Кирил и Методий” и НЦПДИ „Акад. Дечко Узунов” – гр. Казанлък, съвместно с Младежкия общински съвет по наркотични вещества, и полагане на началото за работа в мрежа с училищата в град Казанлък; посещение на Дневен център за деца с увреждания и демонстрация на Театър на трохите и хлебна терапия.

- Обучение „Мрежата срещу дрогата -1” и Мрежата срещу дрогата – 2”, проведено на 25-27.03.2013 год. и 27-29.11.2013 год. – обмяна на опит, идеи и добри практики между Младежките съвети и доброволческите клубове към ПИЦ по зависимости от гр. Стара Загора, Пловдив, Хасково, Габрово; надграждане на знанията за ПАВ на ученици доброволци, генериране на идеи за съвместни превантивни проекти; търсене на нови форми и методи за превантивна работа и привличане на повече младежи към доброволството; култивиране на активна гражданска позиция по ограничаване на употребата на наркотици сред младите хора.

- Младежка информационна борса, съвместно с НПО „Академия на успеха”, проведена на 14.09.2013 год., със слоган: „Подкрепа за хора без посока – бъди добротворец” за по-добра

осведоменост за начините за ограничаване на младежката безработица и подобряване на заетостта на младежи, хора в неравностойно положение и хора с рисково поведение, за тяхната личностна ориентация и социална интеграция; популяризиране на значимостта на доброволчеството след младежите като подход за постигане на избрани каузи; обмяна на идеи, опит и добри практики между български и чуждестранни доброволци от 13 страни.

- Арттерапевтична дейност с деца в зависимо поведение и техните семейства, както и с деца на възраст от 14 до 18 години, преди да са започнали употребата на ПАВ – веднъж месечно по предварителна заявка.

От страна на РЗИ Стара Загора в изпълнение на тази дейност бяха реализирани следните мероприятия по Националната програма за ограничаване злоупотребата с алкохол в Република България 2012-2015 г. и Плана за действие по Националната стратегия за борба с наркотиците:

- В периода януари – декември 2013 година темата за алкохола като рисков за здравето фактор беше приоритет в работата с деца и ученици от град Стара Загора. Предоставените от Министерство на здравеопазването алкоочила бяха демонстрирани в учебни заведения.
- Съвместно със СНЦ „Различният поглед” бяха проведени кинолектории и дискусии по отношение вредата от употребата на алкохол.
- На регулярните срещи с педагогически съветници от училищата на гр. Стара Загора темата за алкохола беше застъпена, както и демонстрация на ефектите чрез алкоочила.
- Семинар- обучение за превенция употребата на наркотици по подхода «връстници обучават връстници», съвместно с Общински съвет по наркотични вещества и ПИЦ по зависимости - Стара Загора със съдействието на ОБСНВ Габрово; ОБСНВ Пловдив; ОБСНВ Хасково. Полагане началото на създаване на Национално движение „МРЕЖАТА срещу дрогата”, включващо доброволци от младежки организации, работещи по превенция на зависимостите в цялата страна. Като обучители от РЗИ – Стара Загорасе включиха лекар и психолог.
- Отбелязване на 26 юни чрез организиране на интерактивно обучение „Зависимости – вреда и алтернативи” - Детски отдел библиотека „Родина”; Интерактивно обучение „Рисково поведение” - Здравно-образователен център – РЗИ – Стара Загора с учениците от Професионална гимназия по ветеринарна медицина „Ив. П. Павлов”; Здравно предаване „Наркотиците – живот или смърт” в Професионална гимназия по електроника „Джон Атанасов”; Работна среща в РЗИ – Стара Загора с подрастващите от Клуб „Млад здравен експерт“.

За осигуряване на специализирана помощ за най-уязвимите групи (деца и жени) и в изпълнение на дейностите за 2013 г. от Плана за действие към Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, приет с Решение на Министерски съвет № 589 от 01.08.2011 г. и Заповед № РД-28-181/07.08.2013 г. на Министъра на здравеопазването, РЗИ - Стара Загора получи два мобилни кабинета – гинекологичен и педиатричен.

С мобилните кабинети се проведеха профилактични прегледи/изследвания на здравнонеосигурени лица от ромски произход и на такива със затруднен достъп до лечебни заведения в населените места от област Стара Загора. Дейностите стартираха в края на м. септември и приключиха на 31.10.2013 г.като в този период бяха проведени над 500 профилактични прегледа на деца от общините Николаево и Мъглиж и кв. „Лозенец” гр. Стара Загора.

Със стартиране на здравната реформа през 2000 г. са предприети мерки за осигуряване на избор на личен лекар за новородените на ниво родилен дом. Предоставени са списъци на общопрактикуващите лекари и адресите им. Предоставя се информация, че след изписване на новороденото е необходимо незабавно да уведоми избрания лекар и детето да бъде вписано в листата му. ЛЗ писмено са информирани многократно за задълженията им по Закона за закрила на детето, като подават информация за деца в риск – неадекватни грижи, negliжиране, влошено здравословно състояние, малолетни бременни, жертви на насилие. Такава информация постъпва ежемесечно и в РЗИ - Стара Загора, както и за новородени деца с увреждания и за новородени деца, припознати от чужди граждани на ниво родилен дом (дейност по Стратегия за борба с трафика на хора).

За подобряване на профилактичните дейности сред ромското население по направление – имунопрофилактика със съдействието на здравните медиатори РЗИ – Стара Загора провежда текущо издирване на деца от ромски произход, неосъществили своето право за избор на личен лекар, чрез информация от РЗОК и от РО на МБАЛ. Издирени такива се обхващат в Имунизационния кабинет на РЗИ – Стара Загора. РЗИ участва в извънредни имунизационни кампании за обхващане на деца от ромски произход с непълнен имунизационен статус.

През 2013г. РЗИ участва в провеждане на извънредна имунизационна кампания срещу морбили на лицата от рисковите групи от 13-месечна до 15-годишна възраст. През месец юли мобилни екипи от РЗИ, здравни медиатори и ОПЛ обхванаха 534 деца без данни или без имунизация или реимунизация срещу морбили, като почти 90% са от ромската общност, както следва: - кв. „Лозенец“ Стара Загора – 42 деца.

Относно подобряване контрола на туберкулозата сред ромската общност РЗИ работи в постоянна връзка и координация с партньорите на Програмата «Контрол на туберкулозата в България», със сдружение „Самаряни”, НПО „Свят без граници”, както и с всички останали институции, съдействащи за изпълнение на задачите по програма.

Чрез доброто сътрудничество с *училищата и тематичните клубове* към тях се обхванаха целеви групи от ученици за провеждането на обучителни кампании по повод тематични дни на здравето с цел повишаване на здравните знания и информираността на ромското население.

Здравно-информационната кампания започна на 28 септември 2013г. в Здравно-информационния център в квартал „Лозенец“ гр. Стара Загора и продължи през целия месец октомври. Лектори в информационната кампания бяха експерти от дирекции „Профилактика на болестите и промоция на здравето“ и „Надзор на заразните болести“ на РЗИ - Стара Загора, както и представители на Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве - клон Стара Загора. РЗИ – Стара Загора проведе анонимна блиц анкета, съпътстваща информационната кампания, за ползата от подобен вид дейности, засягащи ромската общност. Кампанията на здравната инспекция във връзка със Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, завърши с провеждането на дискуссионна маса на тема: „ *Резултати от дейността на РЗИ – Стара Загора и мерки за решаване на актуални здравни проблеми в ромската общност*”, състояла се на 07.11. 2013 г.

Провеждането на обучение и консултаци на медицински лица от ЦДГ за насочване към ранна диагностика на деца с данни за аутистичен синдром и на информационна кампания за информираност по проблемите на ГРР по случай 2 април – световен ден за информираност по проблемите на аутизма беше основна задача на ГС „Алтернатива 55“. През 2013 г. беше проведено едно обучение със студенти медици от Тракийски университет с лектори д-р Рени Колева и психолог Деяна Нончева. В рамките на европейски проект бяха проведени обучения на медицински лица от областта. По случай международния ден за информираност по проблемите на аутизма се проведе и едномесечна информационна кампания

В рамките на дейностите по Националния план за действие по околна среда и здраве РЗИ Ст. Загора проведе проучване на здравния риск при деца от предучилищна възраст, изложени на пасивно пушене. Проучването бе организирано от Национален център по общественото здраве и анализи в рамките на Национален план за действие по околна среда – здраве. Включени бяха 5 детски градини. По 20 броя от 100 анкетни карти бяха разпределени за всяка от включените в проучването детски градини, в съответните възрастови групи (по 5 броя за 3,4,5 и 6 годишни деца). Беше извършено и обследване на спортните бази в училищата на Старозагорска област. РЗИ изготви анализ на резултатите от обследването на спортните бази в училищата на област Стара Загора по общини. Данните от анализа се презентираха на Регионален съвет по здравеопазване – Стара Загора. Акцентира се вниманието върху хиподинамията като рисков фактор за здравето. Представителите на общините изразиха готовност за обединяване на усилията за предприемане на мерки за профилактика на гръбначните изкривявания. Набелязани са мерки и пътища за решаване на проблемите и изграждане на здравословна училищна среда.

С различни събития от страна на РЗИ Стара Загора бяха отбелязани световни тематични дни:

- **Световния ден на водата** - отбелязан със Седмица на водата, състояла се от 18-22 март 2013 г. и включваща в програмата: Он лайн обучителна сесия по модул „Околна среда здраве” с

членове от клуба „Млад здравен експерт“; Филм фест – излъчване във фоайето на РЗИ – Стара Загора на тематични видеоклипове и филми, посветени на Световния ден на водата; Изготвяне на тематичен здравно-образователен материал и предоставянето му за ползване в учебните заведения на област Стара Загора; Интерактивни обучения, дискусии, презентации с ученици от СОУ „Васил Левски“, ПГЕ „Джон Атанасов“, студенти от Педагогически факултет – Тракийски университет – Стара Загора; Интерактивно обучение в РЗИ с ученици от СОУ „Иван Вазов“- Стара Загора и членове от Клуб „Млад здравен експерт“ с цел осъществяване на обучения „връстници обучават връстници“; Интерактивни обучения и филм фест с ученици от 11 и 12 клас в Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Лубор Байер“- Стара Загора; Отбелязване на Световния ден на водата в СОУ „Максим Горки“- Стара Загора - тематична фотоизложба във фоайето на училището, филм фест – излъчване на видеоклипове и филми, посветени на тематичния ден, изготвяне и разпространение на флаери сред ученици и преподаватели, дискусии в часа на класа по здравно-образователен материал, предоставен от РЗИ – Стара Загора, консултативна помощ от експерт на РЗИ на място, по въпроси, касаещи околната среда

- **Отбелязване на 22 април – Международен ден на Земята** - През 2013 година целта беше да се привлече общественото внимание върху проблемите с климатичните промени и свръхупотребата на ресурси, както и да се провокират хората да вземат активна позиция за решаването им. Събитието беше отбелязано с прожекция филма „Дом“ на френския фотограф-режисьор Ян-Артус Бертран във фоайето на РЗИ.

- **Отбелязване на 5 юни – Световен ден на околната среда** с присъединяване на РЗИ – Стара Загора към инициативата на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, като с информационни материали фокусира вниманието върху разпиляването и загубата на храна, както и мотото на този тематичен ден за 2013 г.: „Мисли. Яж. Пести. Намали своя хранителен отпечатък“- абсурда за това, че огромни количества продукцията никога не достига от нивата до масата.

За осигуряване безопасност на децата и предпазването им на пътя бяха организирани различни събития и дейности:

- Изготвени презентация и клип, предназначени за детска възраст.

- Проведено интерактивно обучение в детски отдел на лятна занималня – в хода на проект „Ваканция в библиотеката“ към библиотека „Родина“- Стара Загора

- Проведени 33 обучения с демонстрации на алкоочила през м. февруари 2013 г. във връзка с месеца на трезвеността, с които са обхванати 733 лица.

- През м. ноември 2013 – РЗИ – Стара Загора беше съорганизатор на Състезание по безопасност на движението с участието на осмокласници от ГПЧЕ „Ромен Ролан“- Стара Загора и членове на ученическия комитет.

- В партньорство с Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към община Стара Загора бе разработена съвместно програма „Ваканция 2013“. Проведени са обучения с подрастващите от МКБППМН. В края на съвместната дейност се проведе семинар на община Стара Загора, на който беше подробно представена работата по програмата, в т. ч. участието на РЗИ – Стара Загора, за което бе получена грамота.

- РЗИ – Стара Загора участва през м. ноември 2013 г. в обществен форум „Младежка безопасност 2013“ , в партньорство с МОС – Стара Загора и Областна дирекция на МВР – Стара Загора. Във форума взеха участие и представители на Областна администрация, РИО на МОМН, Отдел „Закрила на детето“, МКБППМН.

- В Деня на отворени врати на МВР, като пример на добро междуинституционално сътрудничество, бяха разпространени информационни материали на РЗИ, свързани с безопасността на движението – стикери и светлоотразителни мечета.

- Повишаване знанията и изграждане на нагласи и умения у родители за обучение и възпитание на децата за безопасно поведение на улицата. Провеждане на кампании за повишаване мотивацията на хората за спазване на правилата за движение за опазване живота и здравето на хората в пътното движение с целева група деца на възраст от 5 до 7 г./подготвителна група/ и родители на деца от подготвителните групи.

- На 21 и 22 октомври 2013 г. съвместно с КАТ проведени 2 обучения с демонстрации, състезателни игри, анкетиране на родители, томбола с раздаване на символични награди – светлоотразителни мечета за всяко дете и светлоотразителни жилетки – за родители, разпространение на информационни материали в ОДЗ №34 «Райна Княгиня», кв. «Самара», гр. Стара Загора и ЦДГ «Слънце», гр. Чирпан.

През 2013 г. бе извършена оценка на здравословното състояние на 133 организирани детски и 108 ученически колективи на територията на областта на база данните от медицинските специалисти от здравните кабинети. Анализът за здравословното състояние на организирани детски и ученически колективи за 2012/2013 г. беше предоставен на всички общини от област Стара Загора.

В изпълнение на Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца 0-18 г. в България 2009 – 2014 г. през периода от страна на РЗИ е изготвен 1 информационен материал – презентация, разпространен в социалната мрежа; извършено е 1 анкетно проучване сред ученици в начален етап на училищно образование и е проведено обучение в ромската общност на млади майки

Приоритет III - Образование. Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца.

През учебната 2012/2013 г. общият брой на интегрираните деца със специални образователни потребности е 297. От тях 267 ученици учат в общински училища, а 30 деца посещават различни общински детски градини. В СОУ «Ив. Вазов» и XII ОУ, където броят на децата е по-голям, е сформиран екип от психолог и логопед. В 5 общински училища има логопедични кабинети. Специалисти логопеди има осигурени и за децата от детските градини. Психолозите в общинските училища също подпомагат създаването на подкрепяща среда за интегрираното обучение. Взаимодействието на Община Стара Загора с екипа от специалисти в Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности осигурява по-качествена и ефективна комплексна педагогическа, психологическа и социална рехабилитация за децата, насочени към интегрирано обучение. През учебната 2012/2013 г. към интегрирано обучение са насочени 145 деца и ученици.

Заседанията на ЕКПО се провеждат в РЦПНОВДУСОП, гр. Стара Загора, което осигурява възможност да се покажат на родителите, както и на учители различни помощни технологии – високо и ниско технологични, които имат важно значение за образованието на деца и ученици със специални образователни потребности. Родителите вземат активно участие в работата на екипите сформирани, съгласно чл. 26 (1) от Наредба № 1 от 23.01.2009 г за обучението на деца и ученици със СОП и/или с хронични заболявания, което им дава възможност по-отблизо да се запознаят с работата на съответните специалисти и своевременно да получават информация за резултатите от работата с техните деца. От две години РЦПНОВДУСОП, гр. Стара Загора, работи в посока преминаване от интегрирано към приобщаващо (включващо) обучение. За тази цел бяха реализирани кръгли маси и семинари с учители и неправителствени организации. Допълнително за този процес допринесе работата по проект: „Включващо обучение“, където три пилотни училища (ОУ „Самара“, гр. Стара Загора, СОУ „Екзарх Антим I“, гр. Казанлък и ОУ „Христо Смирненски“, с. Тулово, общ. Мъглиж) работят по нов модел за интегриране на децата и учениците със СОП.

В рамките на средствата, планирани в инвестиционната програма на Общината за 2013 г., са извършени ремонтни дейности за подобряване на образователно-възпитателния процес.

За социализация на децата, посещаващи ЦСРИ за деца с аутизъм, екипът на Центъра работи системно чрез организиране на посещения на различни обществени места – РБ „З.Княжевски“ и библиотека „Родина“, РИМ, Пожарната, „Музея на религиите“; организиране на групови дейности с деца от МОС, от Националната гимназия по пластични изкуства и дизайн „Д. Узунов“- Казанлък, от МКБШМН, от ДДЛРГ „Незабравка“ и др.; участие в изложби, срещи, благотворителни концерти.

През м. декември 2013 г. Общински съвет Стара Загора с Решение № 1053 прие Общинска програма за образователна интеграция на децата и учениците от ромски произход за учебната 2013/14 г.

Интегрираното образование на децата и учениците от ромското малцинство от кв. Лозенец продължава през учебната 2012/13 г. и 2013/2014 г. и обхваща деца от подготвителни групи и ученици от I – VIII кл., обучавани в приемни училища.

Усилията са насочени към извеждане на деца и ученици от кв. Лозенец. На 39 ромски деца от кв. Лозенец е осигурен транспорт от кв. Лозенец до НУ „Зора”, където са записани за учебната 2012/2013 г. На децата и учениците е осигурен безплатен обяд и 3 пъти седмично плод по схема „Училищен плод” на Държавен фонд „Земеделие”.

Две основни училища - в с. Хрищени и в с. Калояновец се включиха в Програмата «Намаляване на отпадането на ромските деца от училище» на Центъра за междуетнически диалог и толерантност «Амалипе».

Създадените по Проект „Заедно напред” по ОП „Развитие на човешките ресурси”, схема „Интеграция на децата и учениците от етническите малцинства в образователната система” 13 клуба в I ОУ „Г. Бакалов” продължават дейността си.

През 2013 г. Община Стара Загора кандидатства и беше одобрена за изпълнение на **Проект по Програма BG06 ”Деца и младежи в риск”, Компонент 1 „Грижи за младежи в риск”** по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) 2009-2014 г. Основната цел на Компонент 1 „Грижи за младежи в риск” е да се създадат младежки центрове чрез изграждане/модернизация на подходяща инфраструктура и въвеждане на услуги за младежи в риск или неравностойно положение.

В община Стара Загора има 52 ПИГ, в които са обхванати 1 105 бр. ученици в I клас. В Проект BG051PO001-3.1.06 „Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” в област Стара Загора са включени 43 училища, в които участват 5882 ученици, организирани в 249 групи.

Чрез повишаване броя на обхванатите ученици в ПИГ в рамките на Проект «Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на ЦО на учебния процес» се създават условия за повишаване качеството на обучението, ограничаване предпоставките за отпадане от училище, поради затруднения и задържане на учениците в училище. Подобрява се организационната и съдържателна цялост на включените дейности при целодневната организация (самоподготовка, отдих и спорт и занимания по интереси). Чрез реализиране на целите на проекта освен подобряване на качеството на образователно-възпитателния процес се подобрява материалната база, образователната среда, създават се възможности за общуване на учениците от различни социални, етнически и културни общности, повишава се мотивацията за участие в учебния процес.

МКБППМН съдейства на органите по образованието за обхващането и задържането на подлежащите на задължително образование. Обществените възпитатели ежемесечно се интересуват и отразяват в отчетите си посещенията в училище на малолетните и непълнолетни с наложена мярка по чл. 13, ал. 1, т. 5 и чл. 41, ал. 1 и ал. 2 от ЗБППМН. Директорите или УКППТУ сигнализират за проблемни деца и търсят комисията за съдействие в работата с тях. Педагогическите съветници и училищните педагози са тези, с които се набелязват мерки за корекция в поведението.

Отпадането на децата от образователната система се дължи най-често на проблеми в семейството - битови или миграция на лицата, които се грижат за детето, пътуване в чужбина, занижен родителски контрол. Някои деца са спрени от родителите си (предимно от ромски произход) с различни мотиви - ранен брак, грижи за по-малките членове на семейството и други.

По отношение обхващането и задържането на подлежащите на задължително обучение в училищата в ромския квартал „Лозенец” са проведени 18 дискусии на теми: „Образованието на ромските деца - първа стъпка към интеграцията” и „Рисковете от ранните ромски женитби” с 450 обхванати ученици.

През месец март 2013 г. в Административно бюро „Лозенец” се проведе среща на представители на отдел „Образование, младежки дейности и спорт” в Община Стара Загора и

Ганко Ганев - гл. специалист в АБ „Лозенец“ с родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.

Повод за срещата са уведомителни писма от директорите на XII ОУ „Стефан Караджа“ и на СОУ „Хр. Смирненски“ за отсъстващи ученици. Целта на срещата е да се разговаря с родителите на тези ученици, които са прекъснали образованието си или отсъстват от училище, да се разберат причините за отсъствията и да бъдат предупредени за наказанията по чл. 47 от ЗНП и със Закона за административните нарушения и наказания.

Търсена е помощта на гл. специалист в кв. К. Ганчев и на кмета на с. Змейово.

В отговор на писма от СОУ „Ив. Вазов“, ОУ „Хр. Ботев“ – с. Хрищени, Спортно училище „Т. Каблешков“, СОУ „Хр. Смирненски“ и от Център за обществена подкрепа секретарят на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) инициира срещи разговори с участието на обществените възпитатели.

Броят необхванати деца на 5 и 6 год. възраст и ученици на 7 години в община Стара Загора е 1020. Общо незаписани деца и ученици в задължителна училищна възраст от областта – 208 към м. XII 2013 г. Реинтегрирани в образователната система са 34 деца и ученици.

Все още е голям броят на необхванатите деца в предучилищна възраст – 6 год. - 559, което е 16 % и 5 год. – 713, съответно 19 %. Необходимо е в съответствие с нормативната уредба в системата на народната просвета да се предприемат мерки от общините в област Стара Загора за повишаване на обхвата и гарантиране правото на достъп до образование на децата. В РИО – Стара Загора има създаден регистър на необхванатите деца и ученици в предучилищна и задължителна училищна възраст, който се актуализира всяка година.

РИО – Стара Загора работи в сътрудничество с Център за междуетническа толерантност «Амалипе» - Велико Търново по проект с тригодишна програма, подкрепена от Фондация „Америка за България“. Проектът е насочен към превенция на отпадането от училище на ромските деца в задължителна училищна възраст. Проектните дейности са провеждат в рамките на три години. Към настоящата учебна година в програмата са включени 17 училища от осем общини в областта: три училища от община Раднево, едно от община Гълъбово, три от община Павел баня, две от Гурково, едно от община Николаево, две от община Мъглиж, две от община Чирпан и три от община Казанлък. Фокусът на дейностите е насочен е към превенция на отпадането от училище на ромските деца в задължителна за обучение възраст.

През 2013 г. в ОЗД Ст. Загора са постъпили 135 сигнала за деца, допуснали голям брой неизвинени отсъствия, които са застрашени от отпадане от училище или родителите са взели удостоверения за записване на детето в друго училище, но няма информация това да е сторено. Извършени са проучвания на условията, при които се отглежда детето, причините, поради които не посещават училище и са предприети мерки за възобновяване на посещенията. Родителите и децата са информирани и консултирани за разпоредбите на ЗНП, ППЗНП, ЗЗДетето и др., както и за административно-наказателната отговорност в тези случаи.

През изминалата година РИО – Стара Загора, беше домакин на четири национални конкурса, включени в Националния календар за извънучилищни дейности на МОН:

- Национален конкурс за весела детска рисунка „Малките нашенци“ и за хумористична литературна творба „Присмехулници“, в рамките на Чудомирови празници 2013. Брой получени творби 1490 от 27 административно-териториални области.

- Национален конкурс за класически, характерни, модерни танци за купа „Българска роза“. Участвали 1000 деца от 35 танцови състава;

- Национален конкурс „Казанлъшка роза“ с раздели Изобразително изкуство и Етнография. Брой получени творби 1355 от 26 административно – териториални области;

- Национален конкурс за млади изпълнители на популярна песен „Една българска роза“. Явили се 103 индивидуални участници, разпределени в 4 възрастови групи.

Засилени са контактите и посещенията в Регионалния и местните исторически музеи, Държавна опера – Стара Загора, театър „Гео Милев“, Регионална библиотека „Захари Княжески“. За по-малките притегателно място е Държавният куклен театър в областния център. Много ученици спортуват в спортните дружества и клубове по футбол, борба, лека атлетика, художествена гимнастика, баскетбол и др. През тази учебна година РИО – Стара Загора, постави началото на коледен футболен турнир за две възрастови групи. Учениците от областта са активни

в музикални, танцови и певчески формации и имат изяви и престижни награди на местни, национални и международни сцени и конкурси.

Ученически игри 2012/2013 г. от Националния спортен календар на МОН за област Стара Загора се проведеха през месеците януари и февруари – общински етап, март и април – областен етап. В общинския етап участие взеха 376 отбора с 4097 състезатели. В областния етап участие взеха 79 отбора със 772 състезатели.

В отбелязването на „Деня на Земята” взеха участие 10 658 ученици от 84 училища от областта, чрез следните инициативи: изработване на табла и ученически презентации, монтиране на кошчета за смет в училищните дворове, изложби, почистване, залесителни акции, засаждане на храсти, цветя, борови дръвчета, участие в инициативата: „Да почистим България за един ден“. Провеدهа се викторини, беседи, среща със ст. експерт по биоразнообразие от „Зелени Балкани“ – Стара Загора, конкурси, радиопредаване, рецитали, походи и екскурзи

В отбелязването на „Зелена Седмица” взеха участие 2 014 ученици от 27 училища от областта, чрез следните инициативи: представяне на материали с екологична тематика в часовете на класа, изработване на информационни материали за начините за рециклиране, зелена енергия и алтернативни енергийни източници, отбелязване на седмица на гората, озеленяване на училищните дворове, облагородяване и засаждане на зелени растения и създаване на „зелена поляна”, грижи за стайните растения. Проведеха се беседи, информационни кампании. Ученици участваха в почистване на училищни дворове, национални конкурси, екологичен калейдоскоп, екодни, рецитали за природата, туристически походи, екскурзии и зелена седмица.

В отбелязването на „Световен ден на околната среда” взеха участие 3 885 ученици от 37 училища от областта, чрез следните инициативи: изработване на табла, представяне на презентации на тема „Озонова дупка и парников ефект”, презентация на тема: "Опазване на ендемичните и защитени видове в резерват "Соколна", агитационен кът, изложби, рисунки на асфалт, фотоизложба-"Късчета красота", изложба от отпадъчни материали. Имаше участия в почистване на отпадъците в училищата, викторини, дискусии и беседи с учениците, конкурси и походи. Осъществиха се посещения на учебни филми, кинопрожекция „Царският орел“, радиопредаване и интервю с деца в медиите.

В отбелязването на „Ден на река Дунав” взеха участие 416 ученици от 13 училища от областта, чрез следните инициативи: изработване на табла, презентации, изложба – „Дунав“. Имаше участия във викторини с учениците на тема: „Водата – извор на живот“, в Национален конкурс за ученически проекти по екология и опазване на околната среда „Сребърна – 2013“, Международен конкурс за рисунка, есе, стихотворения, разкази на тема „Земята – наш дом“, състезанието „Световен ден на водата“.

Приоритет IV - Повишаване ефективността на мерките за защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие и експлоатация.

Тенденцията към ескалиране на агресивните прояви се забелязва от няколко години, но медийният интерес към проблема напоследък създава погрешна представа, че е нов. Децата са агресивни самостоятелно или в група. Много от тях не показват признаци на агресивност, но като част от групата коренно се променят. Повечето деца са възприели агресията като модел, утвърден в групата, в която се намират. Оттук произтича явлението „добър вкъщи - побойник в училище”. Реалният живот (филми, компютърни игри, правилата на улицата) им натрапва идеята, че насилничеството е печелившо поведение. Анализът на случаите, по които работи МКБППМН показва, че при децата, отглеждани в нарушена семейна среда, най-често се среща физическо и психическо насилие.

Комисията работи екипно и периодично обменя информация за поетите ангажименти по регистрираните случаи на насилие с ДПС, РП, ОЗД, УКППУ. Организиран се съвместни работни срещи с цел да се разпределят задачите по приоритет и ресурс, координират се действията за предотвратяване и установяване на насилието, прави се оценка на случая, насочва се детето към рехабилитация, при нужда се оказва подкрепа на семейството. Ескалацията на агресивно и проблемно поведение налага необходимостта в работата по превенция на насилието да се използва междуинституционален подход на местно ниво.

През цялата година от експерти от МКБППМН са посетени 58 часове на класа в различни общински училища, в които 1450 деца са разговаряли с подготвени специалисти по темите: „Правото на силата или силата на правото”, „Агресията сред нас – модели за преодоляване”, „Тормоз, конфликт и умения за общуване”, „Гняв и агресия”, „Позитивното мислене – начало на решаване на конфликтите”, „Етика на поведение в отношенията и уважение към себе си и другите”, „Агресията и начините да бъдем силни”, „Форми на насилие в човешките взаимоотношения”, „Решаване на конфликти. Толерантност, емпатия, разбирателство”, „От конфликта до насилието”, „Агресивни прояви и насилие при малолетните и непълнолетните”, „Позитивно решаване на конфликти”. и на повечето от тях са раздадени материали. В заявките за дискусии с ученици и родители, които подават УКПППУ, се наблюдава подчертан интерес към темата за насилието и агресията (24%). При посещенията в часа на класа се повишава информираността на децата и нагласата им към утвърждаване на позитивни модели за справяне в конфликтни ситуации. Раздадени бяха 200 листовки, съдържащи препоръки за щастливо лято, с правила за предпазване от насилие.

През последните години идеята за младежка мобилност се утвърди като ключов приоритет на Европейската комисия, като основен инструмент за мотивация за участие в образование и обучение през целия живот, за подобряване на професионалния избор и изграждането на чувство за глобалност и принадлежност към Европа и света.

На 6 декември се проведе обучение на 35 младежки лидери на тема „Ориентиране за мобилност”. Чрез презентация, игри, дискусии и споделяне на опит участниците се запознаха с различните аспекти на пътуването в чужбина, с ползите, предимствата и рисковете от предприемането на такова начинание. Младите лидери могат да оказват подкрепа и на свои връстници в процеса на вземане на решение за пътуване. По-богатата обща култура, знанията и уменията за справяне в различни ситуации са ефективна превенция на трафика на хора.

В 5% от общо реализираните беседи и дискусии темата е във фокуса на УКПППУ: „Робството на 21 век – трафик на хора”, „Новото лице на трафиканта”, „Трафик на хора”. Посетени са 12 часа на класа с 294 обхванати деца. Осъществени са прожекции на филма „Отвори очи” с последващи дискусии, в които е отделено специално внимание за рисковите ситуации, които биха могли да създадат предпоставки за сексуални посегателства. Колкото по-информирани са малолетните и непълнолетните, толкова по-трудно стават мишена на измама. МКБППМН разполага с брошури по тематиката и при посещенията в училищата са раздадени информационни материали на 135 деца.

Данните от предходни години показват, че е относително висок броя на сигналите за противообществени прояви на малолетни и непълнолетни извършители от селските райони и ромския квартал „Лозенец”. В тази връзка през 2012 година екипът на местната комисия инициира създаването на изнесени приемни в селата Дълбоки, Братя Кунчеви, Калояновец и ромския квартал, които продължиха функционирането си и през 2013г.. Чрез дейността им се разшири обхвата на въздействие върху рискови групи, оказване консултативна и методическа помощ при конкретни случаи. Набелязани бяха превантивни мерки за ограничаване противообществените прояви на учениците в съответствие с деянията им, обсъдени бяха случаи на застрашени от отпадане ученици, деца жертва на насилие и такива с проблеми в общуването и училищните изисквания.

В кметството на с. Дълбоки общественият възпитател, който организира приемната провежда ежемесечни срещи-разговори с кмета на селото, районния инспектор към РУП, директора на ОУ „Иван Мирчев”, деца с проблемно поведение и техните родители. Най-често обсъжданите теми са свързани с нередовното посещение в училище и извършване на кражби от дворове и къщи, най-вече на възрастни хора. Превантивната съвместна дейност е резултатна, имайки предвид, че през отчетния период сигнали за правонарушители не са постъпили. Същата е констатацията за с. Братя Кунчеви и района. В кметството се проведе индивидуални и групови консултации на деца с наложени възпитателни мерки по ЗБППМН и техните родители, както и с други проблемни деца. В кметство Калояновец ежемесечно бяха посещавани домове на деца с девиантно поведение с цел оказване на социална и друга подкрепа, както лична, така и на семействата. В приемната за деца и родители в ОУ „Отец Паисий” в съвместни срещи с кмета, директора на училището и районния инспектор, системно бяха обсъждани случаи на застрашени

от отпадане ученици, деца жертва на насилие и такива с проблеми в общуването и училищните изисквания. Дискутирани са проявите на агресия сред подрастващите от района, начините за преодоляването им и какво казва ЗБППМН. Ежеседмично се провеждат срещи в приемната в АБ „Лозенец”. Със съдействието на районния кмет и полицейския инспектор се насочват деца и техните родители за консултиране. Най-често поставяните въпроси от родители: „Защо трябва да наказват детето ми за отсъствие от училище, нямам ли право аз да решавам дали да учи, къде може да продължи образованието си след 7 клас/ 8 клас,...?” Ролята на обществения възпитател е в посока мотивация и насочване в превантивни програми, предлагани от МКБППМН.

С оглед засилване на противодействието срещу престъпността сред младите хора и недопускане на престъпления против младежта, на територията на общината в периода от 07.01.2013 г. до 31.12. 2013 г. са извършени 7 специализирани проверки съвместно със служители от ОДМВР, I РУП, II РУП, РУ „Транспортна полиция”. Контролът е извършен в райони и места, където се събират малолетни и непълнолетни лица с цел установяване на системно просеци и скитащи, проституиращи, непълнолетни лица, принуждавани да живеят на съпружески начала с друго, спазване на вечерен час, разпространение на наркотични вещества в райони на училища и интернет зали, продажба и употреба на алкохол от лица под 18 г., прием на работа на лица без надлежно разрешение.

В резултат на извършените проверки са издирени непълнолетни лица, обявени за ОДИ, както следва: през февруари 1 лице, май - 2 лица, юли – 4 лица, декември - 4 лица. За неспазване на вечерен час от малолетни и непълнолетни са съставени общо 9 акта на родители. По време на проверка през месец юни се установи непълнолетен извършител по време на кражба. Други нарушения не са констатирани.

МКБППМН упражнява контрол върху настойниците и родителите във връзка с наложените мерки по чл. 15, ал. 1 от ЗБППМН.

През 2013 г. ежесечно по график служители от ДСП – Стара Загора извършваха проверки за просеци деца и деца на улицата чрез обходи в централната градска част, около големи вериги магазини, паркове, пазара, храмове, заведения за хранене и др. Общият брой на регистрираните от 2005 г. до момента просеци деца е 48. Установени са 5 нови случая на просеци деца, четири от които са настанени в специализирана институция.

ОЗД сигнализира РП – Стара Загора за 24 случая за упражнено насилие над деца. Същевременно за всяка предоставена полицейска закрила на дете през годината РП е уведомявана от съответното полицейско управление. РП – Стара Загора е разпоредила на ОЗД/ДСП – Стара Загора и отделът извърши проверки за 14 деца за наличие на риск

Във връзка с постъпили в ДСП – Стара Загора сигнали за деца, въввлечени или в риск от въвличане в трафик, са издадени 9 направления, с които майки и техните деца, преживели насилие, са насочени за ползване на услугите в центъра. Със заповед дете, жертва на насилие, е насочено към кризисен център в страната.

Приоритет V – Спорт, култура, свободно време и развитие на способностите

Във връзка с изпълнение на поставените цели в раздел V от Общинската програма за закрила и развитие на децата, отдел “Образование, младежки дейности и спорт” и извънучилищните педагогически учреждения реализираха през календарната 2013г. предвидените дейности за осмисляне свободното време на децата и младите хора.

Учениците от Община Стара Загора имаха възможност да участват в много състезания, първенства и конкурси, организирани от ЦНКИ и финансирани от общинския бюджет.

- Общоградски конкурси и изложби по повод български обичаи и традиции, организирани от Общински детски център (изработване на мартеници и сурвакници).
- Участия на школите по изобразително изкуство, приложни изкуства и малка пластика към ЦНКИ в международни, национални и общински конкурси. Постижения :
 - Школа „Малка пластика“: Участие в национална изложба-конкурс „Свети Трифон Зарезан”, Сунгурларе: II място за Антоний и Геодор Гочев; в национален конкурс за рисунка и приложно изкуство „Водата-извор на живот”, Бургас: II място за Лидия Прангова; в XVI Национален конкурс за весели детски рисунки „Малките нашенци”-

I място за Виктория Иванова, II място за Антония Костова. Награда на школата за активно участие; в X Национален конкурс „Казанлъшка роза”, Казанлък: I място за Лидия Прангова. Награда на школата за дългогодишно участие; в национален конкурс „От Коледа до Васильовден”, организиран от Националния дворец на децата в София: В раздел „Керамика”: I място за Кристина Камджалова - втора възрастова група, III място за Явор Иванов Япаджиев - първа възрастова група, поощрителни награди за Ясен Вълев и Иван Филев.

- Школа „Приложни изкуства“: Участие в национален конкурс „От Коледа до Васильовден”, организиран от Националния дворец на децата в София: В раздел „Приложни изкуства” III - то място за Габриела Бедросян в първа възрастова група. Творби на децата от школата са отпечатани на календара за 2013 година на Община Стара Загора, а рисунката на Радомира Георгиева е избрана за новогодишна поздравителна картичка от Кмета на Община Стара Загора. Активно участие в детски пленер „Богородична Стъпка – 2013 год.”, организиран от Тракийско дружество „Одринска епопея” и Община Стара Загора.
- Школа „Живопис“: Участие в Национална изложба – конкурс „Трифон Зарезан”, Сунгурларе: грамоти за участие на Лидия Прангова, Богдан Каменов, Стилян Ангелов; в Национален конкурс „Пролет върху лист”, Кюстендил - грамоти за участие на Симона Маринова, Габриела Бедросян, Ива Танева; в Национален конкурс „Наследниците на Дечко Узун”, Казанлък: II място за Мариела Александрова. Грамоти за участие на Богомила Китанова, Мария Михова. Творби на децата от школата са отпечатани на календара за 2013 година на Община Стара Загора; Активно участие в детски пленер „Богородична Стъпка”.
- Участие на ДМТФ „Маргаритки” в постановки и спектакли на Държавна опера Стара Загора. Мажоретен състав към ЦНКИ - Първо място за изпълнение и хореография в конкурс на изкуствата „Дъга от таланти” в град Пловдив – 2013 год., организиран от Българската федерация по спортни танцови дисциплини. Школа „Латиноамерикански танци” към ЦНКИ: I и II място за участниците в раздел „Латиноамерикански танци” на състезанието Dance Cup 2013 год. в Mall Galleria.
- Участие на възпитаници на обсерваторията към ЦНКИ в международните проекти „Светлинно замърсяване”, „Нощ на Гагарин”, „Седмица на космонавтиката”, „Стани учен за един ден от екипа на „Касини”; кампания за ярката комета PanSSTARS; XXXIX Национална астрономическа младежка конференция, организирана от НАОП Варна; национален конкурс на фондация „Еврика”- „Космосът - настояще и бъдеще на човечеството”; в Национална олимпиада по астрономия: 70 ученици на общинско ниво, 44 ученици на областно ниво, 3 ученици на национално ниво; в Организиране на общински конкурс „Марс - фантастична реалност” за рисунка, макети и есе, чрез който се популяризират постиженията в изследването на Марс сред децата и учениците от Община Стара Загора; в инициативата „Нощ на изкуствата”.
- Избор на кмет на Млада Загора, спечелен от Тихомир Димитров, ученик от ПМГ „Гео Милев“
- Връчване на общинска награда „Икар” за високи постижения на ученици и студенти в областта на науката, културата и спорта. Носител на индивидуалната награда „Икар” за 2013 година е Иван Петков
- В МОС Стара Загора участват 58 младежи. През 2013 г. младежите от МОС са организатори и участници в 33 прояви – кампании, концерти, състезания, изложби и форуми. По-значими от тях са: „Мартеница за българския полицай”, „Млад и зелен”, „Да изчистим България за един ден”, „22.04. – Ден на земята”, „Безопасна ваканция”, „Мисли за мен, когато шофираш – 7” „Антиспин”, автомобилно състезание за млади водачи „Младите водачи реагират”, „Бъди модерен, бъди еко”, „Младежка безопасност”, „Безопасно шофиране”.
- Ученически летен отдих, проведен от месец юли до месец септември почивна база „Каваците”, гр. Созопол, в който са обхванати 450 деца и ученици от община Стара Загора.

През 2013г. екипът на МКБППМН предложи на децата на Стара Загора четвърто издание на лятна превантивна програма. Тя е естествено продължение на превантивната работа в училище, но целта е да ангажира деца в риск, с неустойчиво поведение и такива, които предпочитат пълноценно да организират ежедневието си през ваканцията.

В рамките на месец юли 2013 година членовете и обществените възпитатели, съвместно с експерти от институции и организации, работещи с деца и за деца, 26 партньори, връстници, доброволци дадоха нови възможности, мобилизирайки ресурс, потенциал, професионален опит, най-вече желание и отговорност да се даде шанс и още по-разнообразни инициативи на децата на Стара Загора. Акцентът в дейностите беше да насочим децата към различни професии, да ги провокираме да мечтаят за своето бъдещо развитие, за своя град, да ги насърчим да четат и да спортуват, да живеят здравословно и безопасно, да са толерантни към различните, и така да се забавляват.

Програмата стартира със забавно лятно четене в храма на книгата РБ „3. Княжески“, където 20 деца станаха участници в националната кампания „Аз детето“. Хора, влюбени в професията си на журналист, полицай, сценичен работник, фармацевт запалиха искрата в многобройните свои последователи. 121 деца откриха тайните и очарованието на мечтаните от тях професии. При посещението в базата на група „Спасителни дейности“ към Областно управление „Пожарна безопасност и защита на населението“, 38 деца се запознаха с хората, които бдят над нашата сигурност и реагират в трудни ситуации на бедствия, аварии и катастрофи. Специалистите им демонстрираха цялата налична техника и разказаха за сложната си и опасна, но толкова важна за всички нас професия. Срещите във Второ РУП, в редакционната колегия на „Фрамар медия“, в Кукления театър, с представители на Фармацевтичната общност впечатлиха и обогатиха участниците с професионални знания. В поредица интерактивни игри обучителите от Център по кариерно ориентиране насърчиха децата да мечтаят и да се стремят да постигнат своя град на бъдещето.

Във връзка с безопасността на децата се проведе поредица от интерактивни обучения по превенция на виртуалното и реално насилие, по първа долекарска помощ, по превенция на водния травматизъм. Обособени в работни групи, децата даваха идеи и предложения, вземаха решения по казуси, касаещи безопасността. За повишаване здравната култура малките участници усвоиха знания под надслов „Живей здравословно“, „Слънцето – приятел или враг“ и как да се предпазят от туберкулозата. За всичко това се погрижиха доброволци от МОС, БМЧК, експерти от РЗИ, БЧК и СНЦ „Свят без граници“.

В инициативата на ПИЦ по зависимости „Със здраве и усмивки за живот с много настроение“ 44 деца преминаха през града с лозунги за живот без наркотици, скандирайки „Не на дрогата“. 43 деца се впуснаха в „Шеметна надпревара“ – забавно състезание за бързина и логика, организирано по идея на УС на ГПЧЕ „Р. Ролан“. Състезателите преживяха незабравими емоции по пътя към победата. Най-масов интерес предизвика инициативата „Театърът на трохата“, която беше организирана от Мрежа „Хлебни къщи“ с любезното домакинство на ПГОХ „Райна Княгиня“. 54 деца сами замесиха от тесто любимите герои, изпекоха ги и драматизираха сцени от приказки. 130 деца заявиха интереса си към спорта. С ентузиазма си треньорите и възпитаниците на Спортен клуб по бадминтон, Асоциацията по бойни изкуства, плувен басейн запалиха желанието за активен спорт. Особена радост донесоха и фитнес заниманията на открито.

В Семейния център за консултиране на деца в риск и техните родители, по проект на НПО „Алтернатива 55“, децата показаха, че независимо колко са различни могат да творят и се забавляват заедно.

По време на двудневния поход до хижа „Бачо Киро“ в Стара планина 25 деца и родители по интерактивен начин получиха базови знания за поведение в планината сред красивите природни и национални забележителности. Като завършек на вълнуващите преживявания 13 родители получиха от своите деца приз „Родител 2013“. Целта на екипа беше да насърчим отговорното родителство, както и да отворим пространство за разговори в посока позитивни модели на общуване.

В последния ден на програмата Областният информационен център отвори врати на 18 деца, за да предложи полезна информация за Европейския съюз и актуални възможности за учене, стажове и участие в проекти, както и забавни електронни игри, от които научиха още за Европа и европейците.

Програмата предложи 24 инициативи под мотото „Да бъдем заедно по-добри“ и събра заедно 678 участници на възраст от 5 до 18 г., 12 родители, 26 партньори. Обединени под това мото се забавляваха деца с различни интереси и активност, от различни старозагорски училища, с

различен социален статус и различен етнос. Най-масово се включиха деца от XII ОУ „Стефан Караджа“, ДДЛРГ „Българка“, ЦНСТ - Център за настаняване от семеен тип, Частна занималня „Болеро“. Изразяваме задоволство, че трайно задържаме интереса на група участници за четвърти пореден път. За втора година сред участниците има деца, гости на града през лятото, както от страната, така и от чужбина. В превантивната програма бяха привлечени 24 деца, с които се извършва индивидуална корекционно-възпитателна дейност от МКБППМН. Вълнуващи и интересни моменти от събитията бяха запечатани от клуб по фотография към ПГСАГ „Лубор Байер“.

В рамките на проект „Мобилно ателие Заедно“, реализиран от ГС Алтернатива 55 бяха осъществени 12 мобилни ателиета, в две секции – „Рисуване“ и „Приложни художествени дейности“, с активно участие на деца, родители, специалисти и много доброволци - в ДДЛРГ „Незабравка“; Художествената гимназия в град Казанлък; ЦНКИ; библиотека „Родина“; в парка и др.

Изработените художествени предмети бяха изложени в Младежки дом - Стара Загора на 12 и 13 декември 2013 г., в благотворителен базар. Бе издаден календар със снимки на изработени в ателиетата предмети и рисунки.

Бе проведена програма за рехабилитация чрез плуване в общински басейн, под ръководството на треньори от клубовете «Траяна» и «Августа», по проект, финасиран от ФПББ. Проведени бяха безплатни плувни занятия /над 130 часа / с 12 деца , в четири групи.

В изпълнение на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби експертно-консултативната комисия обсъди постъпилите искания за предоставяне на стипендии през 2013 г. Комисията предложи на Кмета на Общината да предостави 64 стипендии за 12 месеца в размер на 135 лв. на месец на 64 ученици от общински училища, класирали се на призови места в национални или международни конкурси, олимпиади или състезания. Две от стипендиите са в областта на науката, 1 – в областта на изкуството и 61 – в областта на спорта.

Приоритет VI – Насърчаване участието на децата

На 10 декември по повод Световния ден за защита правата на човека, в I а клас на VI ОУ „Св. Никола“ се проведе беседа на тема „Детско участие и права на детето“. Обществен възпитател запозна малките ученици с Конвенцията на ООН за правата на детето, с принципите на детското участие в живота на обществото и с основните групи човешки права. Чрез игри и рисунки първокласниците изразиха своята готовност да се включат в решаването на сложни глобални проблеми и споделиха своето виждане за най-важните права на детето. В поредица от дейности с превантивен характер участваха деца от Младежки общински съвет, Български Младежки Червен кръст, Ученическите съвети към ПГСАГ „Лубор Байер“ и ГПЧЕ „Ромен Ролан“ и други доброволци, които се затвърдиха като специални обучители. На принципа „връстници обучават връстници“ участваха в ролеви игри, решаване на конфликти и спорове, работа в екип. Младите хора бяха адаптирани модератори в дискусии и акции на МКБППМН.

Зачитането на детските възгледи е необходимо, за да се гарантира ефективното прилагане на правото на детето и неговият най-добър интерес да бъде от първостепенна важност при решаване на всички въпроси, които го засягат. Важна задача пред всички институции и НПО е да помогнат на децата да научат правата си и да знаят къде да търсят помощ при нужда. Реализирането на дейностите от Общинската програма през годината е насочено към насърчаване активното участие на децата във всички процеси и дейности, които имат значение за тяхното здраве, образование и осмисляне на свободното време.